

SCHIMBARI PRIVIND VALORIFICAREA RESURSELOR COMUNEI BUCIUM IN PERIOADA DE TRANZITIE

Prof. LAURA ARABOAEI
Colegiul Tehnic „Apulum” Alba Iulia

ABSTRACT. *The changes regarding the usage of resources of Bucium district in the transition period. The purpose of the paper is to analyse the changes of using natural resources of the Bucium district in the period of transition. The changes are related to mining activities, to the situation of the forests, the usage of lawn lands as well as the tourism potential of this area.*

Keywords: *natural resources, changes, transition*

Evenimentele si schimbarile social-politice din decembrie 1989 au atras importante modificari in cadrul sistemului economic, determinand tranzitia economica in care se afla Romania.

Schimbarile specifice perioadelor de tranzitie se pot observa atat la nivel national (prin analiza situatiilor statistice, a lucrarilor geografice aparute in acest domeniu), cat si la nivel regional, judetean si local.

Privite ca unitati de baza in sistemul teritorial-administrativ, comunele Romaniei prezinta diversitate si diferentiere geografica care poate fi studiata si analizata in complexitatea lor, intre care si cea care se refera la nivelul modului de valorificare a resurselor naturale locale, chiar a altor categorii de resurse (umane si financiare).

Comuna BUCIUM are o suprafata de 8570 ha., ceea ce reprezinta 1,3 % din teritoriul judetului, judet impartit teritorial - administrativ in 11 orase si 66 de comune (in anul 2006).

Teritoriul comunei se intinde pe 13 km. pe directia E -V si 8 km. N-S in cadrul zonei montane a Muntilor Metaliferi cu o desfasurare altitudinala de la 700 m. pana la peste 1350 m. Comuna este situata in „a doua linie”, la o distanta de peste 50 km. fata de axa deschiderii spre tara reprezentat de Culoarul Muresului, spre care legaturile se fac prin intermediul drumurilor, unul modernizat care trece pasul peste Dealul Mare la 915 m., un altul nemodernizat care trece Dealul Negrilesii la peste 970m. spre bazinul Mogosului, valea Galda si Culoarul Muresului si o legatura ceva mai facila dar

mai lunga spre nord - est pe valea Ariesului spre Turda si restul Transilvaniei.

Bazin depresionar semiinchis, „Tara Buciumelor” prezinta aspecte specifice in ceea ce priveste valorificarea resurselor in interesul comunitatii de-a lungul timpului.

In aceasta lucrare am selectat ceea ce este caracteristic si important sub aspectul schimbarilor actuale si in timp, unde s-au produs sau se pot produce schimbari vizibile, cauzele determinante si o parte din efectele acestora.

Cele mai importante schimbari privind valorificarea resurselor se refera la:

1. valorificarea resurselor miniere ale zonei si restructurarea mineritului;
2. situatia fondului forestier si „politica” valorificarii lemnului;
3. suprafata si calitatea pajistilor naturale si utilizarea lor in cresterea animalelor;
4. potentialul turistic, varietatea obiectivelor turistice si gradul de valorificare a lor;

1. Mineritul

A cunoscut mai multe etape si forme in cadrul zonelor si ariilor metalogenetice de pe teritoriul comunei, intre care cu zacaminte mai importante se inscriu campurile miniere:

- campul cu concretioni de aur nativ Frasin -Contu, cu minele de la Rodu (Bucium Sat);
- campul cu concretioni de aur si sulfuri polimetalice Corabia - Arama, cu minele de la Izbita;
- campul cu concretioni aurifere Valcoi - Botes, cu minele de la Poieni.

Dupa 1978 in nordul extrem al teritoriului comunei s-a deschis exploatarea campului cu zacaminte cuprifere de la Rosia Poieni.

In exploatarea zacamintelor aurifere si de minereuri complexe si a mineritului din zona deosebit mai multe etape, care cuprind:

- a. perioada pana la nationalizare, cand societati pe actiuni anonime au valorificat prin exploatare si prelucrare principalele campuri miniere si mine;
- b. perioada de dupa nationalizare, cand totul trece in proprietatea statului si apar intreprinderi de exploatarea miniera si prospectiuni geologice;
- c. perioada de dupa 1990 cu inchiderea treptata si trecerea in conservare a tuturor exploatarilor miniere de pe teritoriul comunei;

In toate aceste perioade si etape specifice de dezvoltare a mineritului si industriei de profil, activitatile au fost direct legate de valorificarea unei bune parti a fortei de munca la nivel de comuna (baiesi), a caror castiguri au fost superioare castigului mediu, insa cu o serie de efecte in sanatate si durata scurta a sperantei de viata a acestora.

In ultimul timp, campurile metalogenetice cu principalele zacaminte aurifere din zona au intarat in atentia Societatii Rosia Montana Gold Corporation in vederea prospectarii si valorificarii lor.

Mineritul, prin inchiderea in totalitate a exploatarilor miniere si sistarea exploatarii in cariere (Rosia Poieni si Rosia Montana), si in mare parte a uzinelor de prelucrare a minereurilor au dus la disponibilizari masive, somaj, scaderea nivelului veniturilor si continua sa lase urme de poluare si sa polueze mediul zonei.

2. Pădurile

Reprezinta cea mai importanta resursa actuala a comunei, ele reprezentand 5950 ha., circa 2/3 din teritoriu, fiind clasificate in diverse categorii de calitate, stadii de exploatare si de degradare.

Dupa 1989, cu legile specifice ale fondului funciar si silvic s-a ajuns la

retrocedarea padurilor catre proprietari. Reorganizarea Ministerului si Regiei Nationale a Padurilor, a Directiilor Silvice judetene si a Ocoalelor Silvice de stat si private au creat premisele unei exploatare de multe ori abuzive, haotice si masive care au afectat fondul forestier al comunei mai ales in zonele accesibile si cu paduri de calitate.

Exploatarea abuziva, intensa si mai putin controlata a fost favorizata si de aparitia micilor intreprinzatori particulari in exploatarea, prelucrarea si comercializarea masei si produselor lemnoase (cheresteaua), a unui numar important de posesori de utilaje de exploatare si transport a lemnului, care au dus in paralel la diminuarea suprafetelor forestiere si la poluarea zonei cu deseuri lemnoase (rumegus).

3. Pajistile naturale

Reprezentate prin pasunile comunale si prin fanatele particulare au o suprafata de 2330 ha. ceea ce reprezinta 1/3 din teritoriul comunei. Acestea au reprezentat si pot inca reprezenta o resursa importanta pentru ocupatia celor mai multi locuitori din comuna.

Schimbarile din domeniul agriculturii, pretul scazut al animalelor, scaderea si imbatranirea populatiei au facut ca septelul la animale mari (bovine si mai ales ovine) sa scada mult la nivelul comunei. In acelasi timp folosirea din ce in ce mai putin a acestora si interventia redusa pentru mentinerea calitatii pajistilor a dus la degradarea lor continua datorita renuntarii la cositul si stransul fanului, curatarii si fertilizarii, ceea ce a dus la impadurirea cu tufisuri si specii mai putin valoroase a unor zone de pajisti.

4. Turismul

În comuna Bucium, prin cadrul natural, locuire si activitate umana dispune de un potential turistic apreciabil determinat de diversitatea obiectivelor turistice. Pe teritoriul comunei sunt inventariate 2 rezervatii naturale de interes major si 15

obiective turistice diverse. Rezervatiile naturale: Detunata Goala (1158 m) si Detunata Flocoasa (1258) m reprezinta rezervatii naturale geologice si geomorfologice. Detunata Goala reprezinta un nec vulcanic care se desfasoara de la 900 la 1158 m cu o portiune de 65 m inaltime a coloanelor de bazalt la verticala si cu dimensiuni de 600 m pe directie nord sud si 400 est vest la baza necului. Detunata Flocoasa reprezinta un trunchi de con desfasurat de la 1150 pana la 1258 m cu un diametru la baza conului de 400 m.

A doua rezervatie naturala de importanta o reprezinta Poienile cu Narcise de la Negruleasa, care însumează cca.45 de hectare si se află la altitudini cuprinse între 1150 și 1250 m, ocupând culmea și versantul nord-vestic al Dealului Buciumanilor și versantul nord-estic al muntelui Vâlcoi. Din păcate, datorită pășunatului, numărul narciselor înflorite primăvara scade de la an la an.

În ariile rezervatiilor respective, sunt interzise construcțiile de orice fel, montarea panourilor publicitare, recoltarea de esantioane si exploatarea rocilor, practicarea turismului in alte zone decat cele de acces in rezervatie.

Obiectivele turistice, in afara celor doua Detunate si a Poienii Narciselor sunt urmatoarele:

- cimitirele romane de la Valcoi si Corabia;
- monumentul dedicat luptelor din mai – iunie 1849 de la Bucium Cerbu;
- monumentul dedicat vizitei regelui Ferdinand in Tara Motilor de la Bucium Cerbu;
- crucea pictata a memorandumului de la Bucium Cerbu;
- casa din Bucium Sat in care s-a nascut patriotul Emil Dandea, membru in Parlamentul Romaniei si primar in Targu Mures;
- casa din Bucium Izbita in care a locuit Ecaterina Varga – Doamna Motilor – intre 1840 si 1847;
- casa – scoala de la Bucium Sasa infiintata de Gh. Sincai in care a fost invatator I.P. Reteganul;

- casa Parohiala din Bucium Sasa unde a locuit Ion Agarbiceanu;
- asa unde a poposit Soietatea Romana de Teatru condusa de Iosif Vulcan;
- crucea si placa comemorativa de pe Detunata unde la 1865 Avram Iancu, Axente Sever, Timotei Cipariu si George Baritiu impreuna cu alti patrioti si oameni de cultura au cantat „Desteaptate romane”;
- sectia de muzeu care cuprinde expozitia etnografica cu vestite costume buciumanesti, infiintata in 2006 din incinta scolii Bucium Sasa.

Infrastructura (drumurile, cazarea, masa) deficitara face ca dezvoltarea turismului si punerea in valoare a obiectivelor turistice sa fie anevoioasa.

Exista posibilitati de dezvoltare si extindere a formelor de activitate turistica prin reabilitarea rețelei de drumuri, prin aparitia de noi pensiuni la cele cateva existente, prin valorificarea elementelor care tin de obiceiuri, traditii si sarbatori locale, prin forme de agrement si petrecere a timpului liber axate pe punerea in valoare a peisajului, a apelor (pescarii), a zapezii (sporturi de iarna), a produselor padurii si a fondului cinegetic existent.

Bibliografie

1. Anghel Gh., Mahara Gh., Anghel E. - *Alba. Ghidul turstic al judetului*, 1982.
2. Bleahu M. - *Rezervatii naturale din Romania* – Cluj Napoca, 1970.
3. Cianga N. – *Romania. Geografia Turismului*. Cluj Napoca, 2001.
4. Macaveiu V. *Aurarii din Buciumanimea Apuseni*, Alba Iulia, 2003.
5. Mahara Gh., Mahara T. - *Rezervatii si monumente naturale din Alba*, 1982.
6. Surdeanu V. - *Geografia in contextul dezvoltarii contemoprane*, Cluj- Napoca, 2004.